

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XIV. Istorū indiciorū congruentia demonstratur: rationesque
neceſitatis illorum, quæ circa ea dicta sunt aſignantur, quæ ad vltiorem
in spiritu progressum deseruiunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

CAPVT XIV.

Istorum indiciorum congruentia demonstratur
rationesque necessitatis illorum, quae circa
ea dicta sunt assignantur, quae ad
ulteriorem in spiritu pro-
gressum deser-
ciunt.

Quantum ad primum indicium, de quo locuti sumus attinet, animaduertendum est duas ob causas, quæ in una quodammodo continentur, debere spiritualem virum, (qui spiritus vitam, quæ est vita contemplativa auspicatur) viam Imaginariam, & meditationis sensibilis quando iam illi est ingrata, nec amplius discurrere valet relinquere. Quorum prima est, quia quodammodo collatum iam est animæ, totum illud spirituale bonum, quod in rebus diuinis inventura erat meditationis, ac discursus viâ: cuius rei argumentum est, non posse amplius meditari, nec ut solebat discurrere, autem in regnum aliquem, ac voluntatem nouam, sicut ante reperi: (nondum enim, prout, ad spiritum in rebus illis latenter,

NOTA.
Duas ob-
casas de-
bet medi-
atio sensi-
bilis omittit
quando
ne quis ani-
ma am-
plius dis-
currere.

*Quoties-
cunq; ani-
ma ali-
quod spiri-
tuale boni
de novo su-
cipit, sus-
cipit illud
degustando
in spiritu.*

degustandum penetraverat) nam vt plurimum, quoiescumque anima aliquod spirituale bonum de novo suscipit, suscepit illud degustando, ad minus in spiritu, illo modo, per quem illud suscipit, illique proficit; alioquin prodigio simile esset, si donum illud aliquam illi utilitatem adferret. Fitenim res hæc ad illius modum, quod dicunt Philosophi, quod sapit, nutrit. Nam ob causam dixit Iob. Nunquid poterit comedere insulsum, quod non est sale conditum? & hæc est causa cui non possit meditari, ac discurrere sicut prius; modicus videlicet sapor, & confortatio, quam spiritus hac in re seperit, & exigua inde vilitas.

Secunda verò huius rei causa est, quia anima iam hoc tempore spiritum meditationis substantialiter & habitualiter acquisiuit. Nam scopus seu finis meditacionis, & discursus circa Diuina est, cicerere, & comparare aliquā Dei notitiam & amorem, & quotiescumque anima notitiam hanc elicit, toteius producit, & exercet actus: & quemadmodum frequentatia-ctus, in quaunque tandem materiā habitum in anima generant; sic etiam multi istarum amorosarum notitiarum actus, quoquos anima discretis vicibus elicit, vñ consuetudineque ita coniugūtur, seu perpetuantur, vt illatum habitus cōtrahatur. Quam rem solet etiam interdum efficere Deus absque actuum istorum meditatio-nis interventu (saltim absq; eo quod multi præcesserint) collocando statim animas in contemplatione.

Atque ita , id quod anima intercalatis
vicibus antea labore suo meditandi circa
notitias particulares eliciebat, eruebatque
iam ob vsum , & consuetudinem, verum
est ei, in habitum , ac substantiam notitiae
amorosae, generalis, non sicut antea distin-
cta, aut particularis. Quamobrem statim
ac sele in oratione constituerit, (instar il-
lius, qui aquam ad bibendum in prompu
habet,) suauissime babit absque labore;
nec indiget amplius præteritum confi-
derationum formarum , ac figurarum a-
qua ductibus. Taliter ut statim ac in Dei
sele præsencia collocauerit, seipsum quo-
que in actu Notitiae , confusa, amorosa,
pacifica, & quiete constituant, in qua hau-
rit anima, sapientiam, amorem , & volu-
ptatem. Et haec est ratio, ob quam sentit a-
nimia tantum laborem , & dispcionem, plati-
quando pace hanc perfruens, ad meditan-
dum, ac circa notitias particulares discur-
rendum, compellitur. Euenit quippe tunc
illi, veluti si in sancti lac lugentis , ac vberi, vulnus
morsit.

pleno adharenti; eriperetur vber, cogendo illum industria suâ ac labore, lac item conquirere, & elicere; vel certe veluti hil, qui cortice alicuius fructus detracto, ipsam eius substantiam degustat; vis fieret, vt degustatum fructum relinqueret, ut iternum idem putarem: quod iam freget, auferret, tunc enim nec corticem amplius reperiret, nec fructus medullâ, quam præ manibus habebat, frueretur, similis illo qui prædam quam manibus tenet, spe futura, dimittit. Idipsum multi, qui hunc contemplationis statum intrare incipiunt, facere consueverunt, qui arbitrantes uniuersum hoc negotium in discurrendo, ac particularia per imagines & formas (quæ sunt cortex Spiritus) intelligendo, consti- stere, dum has particularitates, in illâ sub- stantiali, & amoroâ quiete, in quâ veller ipsotum anima tunc permanere, nihil clari manifestique intelligendo, non repeti- unt; existimant se à re etâ via aberrans, tē- pulque inaniter conterere, ac redeunt mi- lieri iterum ad inquirendum imaginis, dis- cursusque sui corticem, quem tamen mi- nitae reperiunt, eo quod iam sit sublatus: atque ita nec ipsa substantia fruuntur; nec meditationem inueniunt, seque ipsoſ affigunt, & cruciant, retrocedere sc, ac pe- tire autemantes. Et revera ita est, quam- uis nō eo modo quo ipsi arbitrantur, per- eunt enim sensibus proprijs, primoque sentiendi, & intelligendi modo: quod nihil aliud est, quam Spiritum, qui illis sen- sim communicatur, lucrari. Quem Spir- itus quo minus ipsi intelligunt, eò amplius inimicisque nostrorum Spiritus ingrediuntur, de qua hoc libro agimus, per quam etiam transire debent, ut supra omnem scientiam Deo vniuantur.

Circa secundum indicium, pauca fu- perfici dicenda: manifeste siquidem pa- jet, necessario non placere in hoc statu a-

nimæ, nec gratas esse alias differentes, & mundanas imagines, cum etiam illas, quæ magis illi sunt conformes, & consentaneæ, sicut sunt Diuinæ (vt diximus) ob as- signatas iam causas repudiet, & non admittat. Solummodo memoria retinen- dum est, vt superius adnotavimus, solere in ista recollectione imaginationem ex se- ire, & redire, aceuagari; sed id fit inuitâ voluntate, imo inde affligitur, eo quod ei- ius pacem, ac delicias interturbet.

Neque aliquid necessario hoc loco di- cendum puto, de tertij indicij ad medita- tionem relinquendam necessitate, ac con- gruentia, quod indicium est, notitia, & aduertentia ad Deum amoroâ, & gene- ralis: cum iam in primo indicio res hæc sic quadamtenus explanata, & dilucidata, & postmodum ex instituto de ea nobis agendum sit, quando nimis de notitia ista generali, & confusa suo loco disputa- bimus, quod erit post vniuersas intellectus apprehensiones particulares.

Verum tamen adducemus nunc, vnam solam rationem, qua manifeste demon- stremus, quomodo in euentu quo cõtem- platiu prætermittenda sit meditationis via, necessarium illi sit, hoc aduertentia, amoroâ, ac generalis Dei notitia indicium. Est autem hæc ratio, quia si anima tunc temporis, ista notitia, vel in Deum affilientia defitueretur, sequeretur nihil illam tunc agere, aut habere: relicta enim meditatione, mediante qua potentij sen- situ operatur, anima discurrendo; & ca- rendo etiam contemplatione, quæ est no- titia generalis (de qua locuti sumus) in qua anima habet actu potentias suas spiritua- les occupatas, quæ sunt memoria, intelle- ctus, & voluntas, vnitatis iam in hæc notitia frequentibus actibus, quasi acquisita, ac in illis suscepta; necessatio illi vniuersum cir- ca Deum exercitium decesserit, cum anima

B.
Johannis
à Cruce

Opera
mystica

NV
124

nulla ratione possit operari, nec aliquid in se recipere, nec in eo ad quod operando deuenit, perseverare, nisi per ista duo potentiatum genera, sensituarum nempe, & spiritualium. Nam medijs sensitivis potentijis, ut diximus, potest illa discurrere, investigare, & notitias obiectorum producere: medijs autem spiritualibus potentijis, potest frui notitiarum, in istis potentijis iam receptionum, obiecto, sine eo quod amplius ipsæ laborando, investigando, vel discurrendo operentur. Et sic discrimen, quod inter animæ exercitium per potentias sensitivas, & eiusdem exercitium per potentias intellectivas intercedit; idem est, quod inter operantem, & fruentem opere iam perfecto: vel certe illud, quod est inter aliquid recipiente; vel fruentem rebus iam receptis, vel illud, quod est inter viæ laborem & requiem, quæ in viæ termino reperitur: deniq; veluti illud quod inter cibos præparantem, vel iam præparatos edentem, & gustatum. Quod si anima in nullo istorum exercitorum detineatur, hoc est, nec in meditatione, & discursu, poteriorum sensituarum operatione vtratur; nec in contemplatione, & notitia simplici, de qua iam dictum est, i cibus iam receptis, & operatione acquisitis, fruatur; sed in utrisque otia: ur, & vacaret, non esset unde, vel quomodo posset dici occupata. Ergo hæc notitia necessaria, ad discursum, & meditationem relinquendam.

*Quodnam
sit Poten-
tiarum sen-
situ, & rū,
Spiri-
tualium
exercitū.
Et quid
est unum dis-
currendum*

*Anima
necessaria
in istorū
exercito-
rum occu-
pari debet,
ne sit oto-
sa in opera-
tione.*

*Notitia
hæc gene-
ralis, ali-
quando ita
subtile est
ut anima,
qua illa
potitur,
minime eti-
percipiat.
Et huius
rei causa,*

Illud tamen, alta mente hoc loco perpendendum est, notitiam hanc, de qua loquimur, Generalem, esse aliquando adeò subtilem ac delicatam; (præterim quando ipsa in se est purior, simplicior, perfectior, spiritualior, & intimior) ut anima, quam occupat, minime illam animaduertat, neque percipiat. Hocq; vrdicebamus cōtingere solet, quod ipso in se est serenior, purior, & simplicior, tuc verò temporis eiusmodi est, quando illa purior anima, & ab alijs

intelligentijs, & notitij partie ularibus, quas intellectus sensusque, & furpare poterat, alienam, & liberam trahuerberat & penetrat, & quoniam anima notitij istis, circa quas intellectus sensusque consuetudinem & aptitudinem se exercendi habet, destituitur; non illas percipit, eo quod solita sua sensibilia deficiant.

Et hæc est causa, propter quæ quo magis notitia hæc defecator, perfectior, simpliorq; est; minus illa intellectus percipit, & obscurior illi appetit. Sicut è contrario cù notitia hæc minus est pura, & simplex, clarior solidiorque intellectus videtur: ed quod aliquibus intelligibilius formis vestita, vel permixta ac inuoluta sit, quæ magis animaduertere potest intellectus.

*Quæres, hac similitudine explicati, ac declarari potest. Si solis radiis contem-
plemur, qui fenestrā aliquā ingreditur; videbimus, quod quo magis aëc atomis, plicatur. Res hæc.
militandi.
ne aperte.
plicatur.
Liqui-
tatis
truncat
lumen
finitum.
Gloria
lumen
magis.*

Res hæc. militandi. ne aperte. plicatur. Liquitatis truncat lumen finitum. Gloria lumen magis.

Si solis radiis contemplemur, qui fenestrā aliquā ingreditur; videbimus, quod quo magis aëc atomis, plicatur. Res hæc. militandi. ne aperte. plicatur. Liquitatis truncat lumen finitum. Gloria lumen magis.

Quod si omnino totaliterque radius esset depuratus, & a minutissimis quoque atomis, & pulsulis limpidus & liber, omnino videtur oculo imperceptibilis; non reperiatur quippe oculus species ad quas terminatur, cum lux sensibilis ac pura, non adeò propriæ visus obiectum sit; sed potius medium, quo visibilia cernit: unde si visibilia obiecta, quæ radius, vel lux ferire, vel illustrare possit, decressent, minimelux sola, oculi.

ecolo perciperetur. Hinc est, quod si solis radius per unam ingredetur fenestrā, per aliam verò exiret, nec aliquid corporeum offendet; videtur quod nihil illius appareret; & nihil minus radius unū temporis in se purior, & sereñor esset, quam cum visibilibus rebus plenus, clarior apparebat, & magis percipiebat. Idem fermè agitur in oculo animæ, qui eius est intellectus, respectus spiritualis lucis; quem oculum hæc notitia, & lux supernaturalis, de qua loquimur tam pùe simpliciterque percudit, adeoque notitia est ab omnibus intelligibili bus formis (quæ sunt obiecta intellectui proportionata;) aliena, & denudata: ut ipse illum nec percipiat, nec animaduertat. Imò aliquando (hoc autem fit, quando ipsa in se purior est) luxista, tenebram, & obscuritatem intellectui inducit: eo quod abalienet eum, remoueatque ab eo solitaria sua formarum, & phantasiarum luctes; & tunc optimè sentitur, & animaduertitur huiusmodi tenebra.

Interdum etiam hæc diuina lux tanta vi transuerberat, percuditque; animam, ut nec tenebram percipiat, nec reflectat se ad lucem, nec illi videatur, se aliquid, quod ipsa sciat, siue hinc, siue illinc apprehendere, ac proprieťa remanet anima veluti obliuione quadam altâ sepulta, neg, vbinam facit, aut quidegerit agnoscit, neque ali quod illi tēpus elapsum esse videtur. Unde enī potest, & reuera ita est, ut plures horæ in hac obliuione consumantur, animæ verò quando ad se reddit, vix momentum unum fuisse videatur. Obluionis porto huius causa est puritas & simplicitas (de qua locuti sumus) notitiae huius. Quæ occupando, & penetrando animam, sic ipsa pellucida, & pura est, sic efficacem simplicem, mundam, & ab univ ersis sensuum, ac memoriaz appre-

hensionibus, & formis, quibus medijs ipsa prius operabatur, depurata: hocque modo illā in obliuione relinquit, ablique eo quod ēse ad temporis differentias reflectat. Quare obrem hæc oratio licet sit Quæ sit oratio brevis penitentia transcessus? (vt dixi) prolixa, breuissima appetet Animæ: quia peracta est in intelligentia pura, quæ est breuis illa oratio, de qua dicitur, quod cœlos penetret. Breuis appellatur, quia non percipit nec animaduertit tempus. Penetrat verò cœlos, quia anima, in quadam celesti intelligentia unita est. Sicque notitia hæc relinquit anima quāndo expurgescitur, cùm effectibus illis, quos huius orationis. fierent persentient: qui efficiuntur, mentis eleuatio ad cœlestē intelligentiam, ac abalienatio, & abstractio, ab omnibus rebus, formis, ac figuris earum. Quod sibi uenisse David fatetur, cum in se à simili obliuione rediret, dicens. Vigilauit, & factus Pf. 101. 28 sum sicut passer solitarius in teſto. Solitarius ait: hoc est, ab omnibus rebus, abstractus, & abalienatus.

In teſto insuper: hoc est, mente in sublime elata, & hoc modo remanet anima, quasi omniū rerū ignara, solum enim Deū nonit, nec tamen scit, qua id ratione fiat. Sic etiam sponsa, inter effectus, quos in ea somnus hic, obliuioque produxit, hūc quoque ignorantia recenser, dum ait. Nesciui. Cant. 6. 11 Id est, nesciui unde. Licit (vt dictum est) videatur animæ in hac notitia constitutæ, nihil se prorsus facere, neque se re aliqua esse occuparam, ed, quod sensuum operatione non utatur: credat tamen sibi que persuadeat nequaquam se tempus inutiliter, & otiose consumere. Quamuis enim potentiarum Animæ harmonia, & concordia cesseret, ipsius tamen intelligentia, ad eum se modum habet, sicuti expressuimus.

Et idcirco sapiens sponsa, tacita suæ hac

B.
Johannis
a Cruce

Opera
Mystica

N.V.T.
124

hac de re obiectioni respondit, dicens.
Cant. 3. 2. Ego dormio, & cor meum vigilat: id est, quamvis dormiam ego secundum id quod naturaliter mihi competit, ab operatione desistendo: meum tamen cor vigilat supernaturaliter, ad notitiam supernaturalem eleutatum. Indicium itaque ad cognoscendum utrum anima versetur in hac intelligentia secreta, est, si videat se ultra non appetere cogitare quidquam, sive altum,

NOTA.
*Nō est omni-
 nino neces-
 sit, sive humile.*

sarium ad hoc ut notitia sua cōtemplo-
 rere talis sit, hanc obli-
 gationē auenire. Hac obli-
 gatio quippe tunc acci-
 dit quan-
 do ipse De-
 us parti-
 culariter abstrahit animam; quod non frequenter fieri solet: non semper quippe notitia hæc totam occupat animam.

Vt autem huiusmodi sit, quæ ad meditationem, ac discursus relinquendos satis sufficit ut intellectus à quacunque particulari notitia abstractus sit, sive illa temporanea sit, sive spiritualis: & præterea, ut voluntas, ad neutras cogitandas propenset, ut dictum est. Atque ex hoc indicio agnoscit poterit, animam in hac obliuione de qua egimus versari, quando scilicet notitia hæc soli intellectu remanet, & communicatur. Quando enim voluntati quoque simili conceditur (quod sere semper, sive parum illud sit, sive multum, auenit) bene percipit Anima, si considerate velit, se notitia hac occupari, & detineri, eo quod amoris palato, seu gustu, se in illa versari, animaduertit, non tamen in particuliari discernit, quidnam amet. Et idcirco amorosa, ac generalis notitia appellatur: quia quemadmodum generalis est, in intellectu, obliuie se illi communicando: sic etiam generalis est in voluntate confite amore illi, ac voluptatem communican-

do; absque eo quod voluntas distinete cognoscatur, quidnam amet.

Hæc nunc sufficient, ad declarandum, qua ratione necessarium sit anima, notitia hac occupari: ut possit meditationis, & discursus viam desiderare: & ut tuta secura reddatur, quod licet illi se otiosam esse, nihilque agere videatur; se tamen bene, ac fructuole esse occuparam: si tamen dicta iam indicia, in se animaduertierit: ex allata quoque similitudine intelligi potest, quomodo non ideo lucem hanc aestimare debet anima, puriorum, sublimiorum, & senioreum, quia intellectui apprehensibilis magis, & palpabilis representatur, sicut solis radius oculo appetet clarior quando atomis scatet. Cum iuxta Aristotelis, Theologorumque doctrinam manifeste constet, quod quo lux Diuina sublimior, & eleuacionis est; eo obliuiose intel- lectui nostro.

De Diuina hac notitia, tam secundum se considerata, quam secundum effectus, quos in contemplatiis producit, multa essent dicenda; sed omnia hæc suo referamus loco; quoniam nec ea, quæ hoc loco adduximus, adeo fuse prolixaque proponere oportebat, nisi forte, ne doctrina hæc cōfusa magis remaneret, quam reuera remanet; quia profecto, ego ipse fateor illa ad modum cōfusam remanere, nam præter quod materia hæc sit, de qua raro hoc, quo ea nos hic proponimus modo, sive sermone, sive scripto, agitur: (eo quod illa in se sit præterordinaria, & obliuia) accedit etiam rudis meus stylus, & exigua scientia; & sic diffidens posse me ista congruerter explicare: multoties agnosco me nimis prolixum esse & limites qui ad propoundendam hoc loco doctrinæ, de qua disputationem sat erant, transilire. Quam rem fateor me interdum ex industria, ac data opera facere; nam quod uno modo

modo & arguento intelligi nequit, fortis melius, alio, atque alio percipetur. Praeterea, idcirco aliquanto prolixus sum; quia existim o aliquam lucem adferti ijs, quæ postmodum sunt dicenda. Quam etiam ob cautam ut hanc doctrinæ partem ab solnam, videtur mihi omnino cuidam dubitationi respondendum, quæ circa notitiam huius continuationem emergere posset, idque capite sequenti succinctè piastab.

C A P V T . X V.

In quo demonstrat, quomodo proficiuntibus, qui notitiam hanc Generalem contemplationis ingredi incipiunt, expedit interdum discursus, & operatione potentiarum naturalium vti.

Circa hucusque dicta, posset hæc dubitatio ostendit; an Proficientes, illi videbent, quos Deus in hac supernaturali contemplationis notitia (de qua locuti sumus) collocare incipit; eo ipso quod illi sibi incipiunt, nunquam an plus meditationis discursus, naturaliumque formatum exercitum, resumere debeant? Dubitationi huic respondetur, nullo modo hanc doctrinam sic accipi debere, vt illi, qui incipiunt notitiam istam amorosam, & simplici perfrui, nunquam amplius vti debeat meditatione, nec ad eam habendum conari. Nam in istis profectus sui principijs, nec adeò perfectus est in illis notitiis huius habitus, vt statim ac ipsi voluerint possint actum eius exercere, seu in illo sele constitutere; nec ita longe à meditatione recesserunt, vt meditari ac discutere sicut solebant interdum non valeant, aliquas res nouas, meditatione inueniendo. Quin in istis principijs, quando ex allatis indicijs iam cognovimus animam, tamen, minimè quere illa seu notitia occupata esse, omnino discursu vti oportebit eam,

donec acquirat habitum (de quo iam locuti sumus) aliquo modo perfectum: tunc autem erit habitus iste acquisitus, quando quotiescumque meditari voluerint, confessim se sentiant in ista pacis notitia constitutos, abique eo quod meditari possint, neque voluntatem ad meditandum fecerit. Antequam enim eò perueniatur (nimis ad notitiam istam amorosam habitualem) in isto statu, qui est proficiunt, aliquando reperitur vnum, aliquando verò aliud. Ita vt plures sele inueniat anima in ista amorosa vel pacifica afflentia, nihil (vt declaratum est) potentijs

Vnde cognosci posse
sit ab aliis
quo, habi-
tum perfe-
ctum noti-
tia amaro-
sa, seu con-
templatio-
nis acqui-
sitionis fu-
isse.

NOTA.

In profici-
entia sta-
tu, aliquā
do anima
in hac se
notitia a-
morosa co-
stituam
reperiens, a-
liquando